

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 19 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 2) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 3) เสนอรูปแบบของ
องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยทำการวิจัย
3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 เตรียมโครงร่างในการวิจัย โดยการศึกษาและสังเคราะห์กรอบของรูปแบบ
องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการศึกษสภาพและองค์ประกอบของรูปแบบการ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ขั้นตอน
ที่ 3 การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงานผลการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed
Research) โดยมีบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน
325 คน เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit analysis)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมโครงร่างในการวิจัย

1. ผู้วิจัยทำการศึกษา รวบรวมข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของ
องค์กรแห่งการเรียนรู้ รวมถึงการศึกษาวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัย บทความ วิทยานิพนธ์
วารสาร รายงานผลการวิจัย เว็บไซต์ และเอกสารทางการวิจัยอื่นๆ ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย
ในครั้งนี รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา
เขต 19 และทำการวิเคราะห์เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำมาทำโครงร่าง
งานวิจัย แนวทางในการจัดสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์
ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอโครงร่างต่ออาจารย์ภาควิชาเพื่อขออนุมัติ

2. ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย
ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
ศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ที่เกี่ยวข้อง โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ที่ได้มาจาก

การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 52 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 52 แห่ง

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ มาพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อองค์ประกอบของการเรียนรู้ และเพื่อสำรวจสภาพของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

2. นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นโดยผ่านกระบวนการตรวจสอบจากอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของเครื่องมือ โดยการหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน จากนั้นนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

3. นำเครื่องมือที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วนำมาทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Tryout) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's coefficient alpha) (Cronbach, 1970)) ได้ค่าความเชื่อมั่นในชุดคำถามโดยรวม ไม่น้อยกว่า 0.81 ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

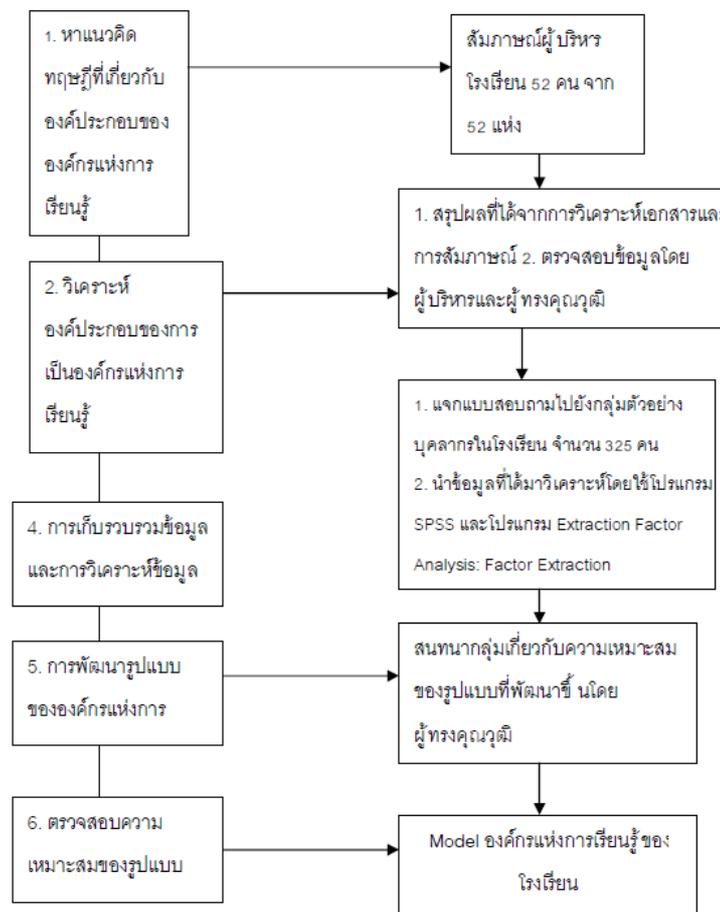
ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงานผลการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ใช้บุคลากรที่เป็นข้าราชการในโรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970: 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 325 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 325 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากบุคลากรในโรงเรียน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 52 แห่ง

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 325 คน จากโรงเรียน 52 แห่ง เพื่อขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เตรียมซองจดหมายพร้อมแสตมป์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ส่งกลับไปพร้อมด้วย ผู้วิจัยทำการส่งแบบสอบถาม จำนวน 325 ฉบับ ได้รับคืนมา จำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.46

3. จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS และ Factor Analysis (Extraction Factor Analysis: Factor Extraction) เพื่อหาองค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมานำข้อมูลมาสรุปรายงานเสนอผลการวิจัย เสนอกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ แล้วจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ ยื่นเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

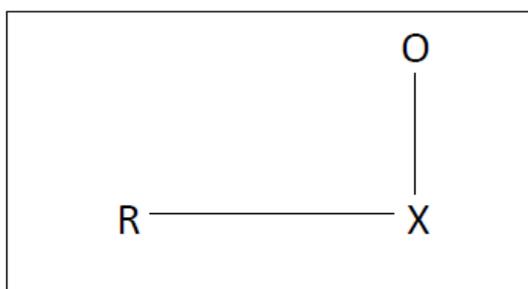
ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mix Research) ที่มีแบบแผนการวิจัยแบบการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเดียว ที่ศึกษาสภาวะการณ์ โดยไม่มีการทดลอง (The one shot, none-experimental case study design) ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพ (Diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

X หมายถึง ตัวแปรต่างๆ ที่นำมาศึกษาตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 9 แผนผังของแบบแผนการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หรือรองผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 52 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็น แล้วมาวิเคราะห์ สรุปพร้อมกับแนวคิดทฤษฎี ในการกำหนดเป็นตัวแปรที่จะศึกษา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายต่างๆ ที่ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 52 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จากผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 52 แห่ง

2. การศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 และหาค่าประกอบแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อสถานภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิเคราะห์ และเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรที่เป็นข้าราชการในโรงเรียน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 52 แห่ง โดยใช้ข้อมูลปีการศึกษา 2558 จำนวนประชากร 1,933 คน เพื่อศึกษาระดับเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากบุคลากรในโรงเรียน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 52 แห่ง โดยใช้ข้อมูลปีการศึกษา 2558 จำนวนไม่น้อยกว่า 320 คน จากประชากร 1,933 คน โดยผู้วิจัยได้หาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้บุคลากรที่เป็นข้าราชการในโรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) 2) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการยืนยันรูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 325 คน ดังตาราง 6

ตาราง 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษา	ครู		ผู้บริหาร		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. เลย์พิทยาคม	183	20	5	1	188	110
2. เลย์อนุกุล	47	4	3	1	50	44
3. นาอ้อวิทยา	28	3	1	-	29	27
4. น้ำสวยพิทยาสรรพ์	15	2	1	1	16	15
5. นาด้วงวิทยาคม	39	5	3	1	42	37
6. เชียงคาน	67	5	4	1	71	59
7. เขาแก้วพิทยาสรรพ์	20	2	2	1	22	20
8. ธาตุพิทยาคม	20	2	1	1	21	20
9. จุฬารัตนราชวิทยาลัย	49	4	4	1	53	46
10. ปากชมวิทยา	22	4	2	1	24	22
11. คอนสวรรค์	11	2	1	-	12	10
12. เชียงกลม	28	4	1	1	29	27
13. ท่าลี่วิทยา	32	5	3	-	34	32
14. ศรีสงครามฯ	114	14	4	1	118	90
15. ภูกระดึงวิทยา	46	7	4	1	50	46
16. ภูหลวงวิทยา	35	5	3	1	38	34
17. สันติพิทยาสรรพ์	43	7	2	1	44	43
18. เหวอวิถ	21	4	2	1	23	21
19. ผาอินทร์แปลง	24	4	1	1	25	23
20. วังทรายขาว	18	3	2	1	20	18
21. ผาสามยอด	25	4	2		27	25
22. เขาหลวงวิทยา	14	2	1	1	15	14
23. เซ้ไลวิทยา	14	2	1	1	15	15
24. ผาน้อยวิทยา	14	2	3	1	17	14
25. เลย์สว่างวิทยาคม	10	2	3	1	13	39
26. หนองหินวิทยาคม	17	3	2	1	19	17
27. วังโพนงามวิทยา	10	2	1	1	11	10
28. พระแก้วอาสาวิทยา	40	5	3	-	43	40
29. ศรีสองรักวิทยา	20	4	2	1	22	20

ตาราง 6 (ต่อ)

สถานศึกษา	ครู		ผู้บริหาร		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
30. นาแห้ววิทยา	16	3	3	-	19	16
31. ภูเรือวิทยา	46	6	3	-	49	47
32. หนองบัวพิทยาคม	110	8	4	1	114	88
33. บ้านขามวิทยา	38	6	1	1	39	35
34. หนองสวรรค์วิทยา	23	4	2	1	25	23
35. เฉลิมพระเกียรติ	25	4	2	1	27	25
36. โนนสังวิทยาการ	52	8	4	1	56	52
37. โนนเมืองพิทยาคาร	25	4	1	1	26	24
38. กุดคูพิทยาคม	35	5	3	-	38	35
39. หนองเรือพิทยาคม	10	2	1	1	11	10
40. ยางหล่อพิทยาคม	22	4	1	1	23	21
41. กุงแก้วพิทยาคม	10	2	1	-	11	-
42. นากอกวิทยาการ	15	3	1	-	16	-
43. กุดสะเทียณวิทยาการ	16	3	1	-	17	-
44. ศรีบุญเรืองวิทยาการ	72	8	5	2	77	-
45. สุวรรณคูหาวิทยา	45	6	4	1	49	-
46. นาวังศึกษาวิซ	51	8	4	1	55	-
47. คำแสนวิทยาสวรรค์	79	10	5	1	84	-
48. ดงมะไฟพิทยาคม	11	2	1	1	12	-
49. นาแกวิทยา	13	2	1	1	14	-
50. กุดคินจี่พิทยาคม	40	6	4	1	44	-
51. ฝั่งแดงวิทยาสวรรค์	23	4	3	1	26	-
52. ภูซางใหญ่พิทยาคม	9	1	1	1	10	-
รวม	1,812	285	123	40	1,933	325

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2558

3. การตรวจสอบและยืนยันรูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการยืนยันรูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) และการตรวจสอบรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำนวน 5 คน และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 5 คน รวม 10 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. การสังเคราะห์และสรุปผล ในขั้นตอนการยืนยันและสรุปผล

ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ช่วยสังเคราะห์และสรุปผล ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำนวน 5 คน และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 5 คน รวม 10 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จากสรุปผลการวิเคราะห์เอกสารและความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรด้านองค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์กร บุคลากร และผู้นำ

2.1.1 ด้านองค์การ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) โครงสร้างองค์กร 2) วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร 3) วัฒนธรรมองค์กร 4) เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1.2 องค์ประกอบหลักด้านบุคลากร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) องค์ความรู้ความสามารถของบุคลากร 2) ความตั้งใจและทุ่มเทของบุคลากร 3) แรงจูงใจและเจตคติในการทำงานของบุคลากร 4) การทำงานร่วมกันเป็นทีม

2.1.3 องค์ประกอบหลักด้านผู้นำ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ผู้นำที่ทำหน้าที่กระตุ้นส่งเสริม 2) ผู้นำที่มุ่งนำการเปลี่ยนแปลง 3) ผู้นำที่มีบทบาทเป็นผู้ร่วมงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

2. แบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ ได้จากการศึกษาเอกสารวิจัย รวมถึงการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของ แล้วนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

1.1 ข้อคำถามการวิจัยของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน โดยกำหนดการตอบเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ดังนี้

1. สถานภาพของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นอย่างไร

2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ประกอบด้วยอะไรบ้าง

3. รูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

2. แบบสอบถามได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยรวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ตัวแปรและพัฒนาเป็นแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามความคิดเห็นนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยกำหนดการตอบเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวของลิเคอร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 50 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการเรียนรู้ 10 ข้อ
2. ด้านองค์กร 10 ข้อ
3. ด้านการจัดการความรู้ 10 ข้อ
4. ด้านบุคลากร 10 ข้อ
5. ด้านเทคโนโลยี 10 ข้อ

โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ปานกลางจัดการความรู้

ระดับ 2 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อองค์กรการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 55 ข้อ ดังนี้

1. ด้านองค์กร 20 ข้อ แบ่งเป็น ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านละ 5 ข้อย่อย

2. ด้านบุคลากร 20 ข้อ ความรู้ความสามารถของบุคลากร ความตั้งใจทุ่มเทของบุคลากร แรงจูงใจและเจตคติ และด้านทักษะการทำงานร่วมกัน ด้านละ 5 ข้อย่อย

3. ด้านผู้นำ 15 ข้อ ผู้นำที่ทำหน้าที่กระตุ้นส่งเสริม ผู้นำที่มุ่งนำการเปลี่ยนแปลง 7) ผู้นำที่มีบทบาทเป็นผู้ร่วมงาน ด้านละ 5 ข้อย่อย

โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง องค์ประกอบมีความจำเป็นต่อการเป็นองค์การการเรียนรู้มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง องค์ประกอบมีความจำเป็นต่อการเป็นองค์การการเรียนรู้มาก

ระดับ 3 หมายถึง องค์ประกอบมีความจำเป็นต่อการเป็นองค์การเรียนรู้อปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง องค์ประกอบมีความจำเป็นต่อการเป็นองค์การการเรียนรู้จำเป็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง องค์ประกอบมีความจำเป็นต่อการเป็นองค์การการเรียนรู้จำเป็นน้อยที่สุด

3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 52 แห่ง

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการในข้อที่ 1 และข้อที่ 2 มาพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมเกี่ยวกับแนวคิดของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ที่มีต่อองค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ และเพื่อสำรวจสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

5. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการวัด

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Object Congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งพบว่า ค่า IOC ของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.60-1

8. นำเครื่องมือที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วนำมาทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Tryout) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) โดยวิธีหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมโดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.41-0.89 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีของคอนนาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.974

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย นอร์ทกรุงเทพ ไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เพื่อเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อถามความคิดเห็น แล้วมาวิเคราะห์ สรุปพร้อมกับแนวหลักการทฤษฎี ในการกำหนดเป็นตัวแปรที่จะศึกษาโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 52 คน
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 52 แห่ง
3. นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการในข้อที่ 1 และข้อที่ 2 มาพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมเกี่ยวกับแนวคิดของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ที่มีต่อองค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ และเพื่อสำรวจ สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหา และ วัตถุประสงค์ของการวัด
5. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย นอร์ทกรุงเทพ ไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เพื่อเก็บข้อมูล แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 40 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 285 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม จำนวน 325 คน เพื่อขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เตรียมซองจดหมายพร้อมแสตมป์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ส่งกลับไปพร้อมด้วย
6. จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 325 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เตรียมซองจดหมายพร้อมแสตมป์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ส่งกลับไปพร้อมด้วย
7. จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของ แบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 320 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 98.46

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้บุคลากรที่เป็นข้าราชการในโรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 325 คน ซึ่งได้มาจาก ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970: 607-610) เมื่อรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS และ Factor Analysis (Extraction Factor Analysis: Factor Extraction) เพื่อหาค่าประกอบขององค์กรแห่งการเรีนรู้ ที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จากนำข้อมูลมาสรุปรายงานเสนอผลการวิจัย เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ แล้วจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ ยื่นเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยายดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ใช้ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับความคิดเห็น สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรีนรู้และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรีนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 วิเคราะห์ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน (Coefficient of Variance: VC) เพื่อทราบลักษณะการแจกแจง โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรีนรู้ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรีนรู้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรีนรู้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรีนรู้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีการดำเนินงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรีนรู้ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS และ Factor Analysis (Extraction Factor Analysis: Factor Extraction) เพื่อหาองค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

ตอนที่ 4 การตรวจสอบรูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อสถานภาพของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) และการตรวจสอบรูปแบบจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเชี่ยวชาญด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน รวม 10 ท่าน